

Sexuální vztahy lékařů a pacientů

Do kapitoly o sexuálních deliktech nepochybně patří **sexuálně motivované trestné činy, kterých se lékaři dopouštějí na svých pacientech**. Patří sem široké spektrum deliktů od pohlavního zneužívání dětí a mládeže po sexuálně násilné delikty. Podobné činy nejsou samozřejmě úplně neznámé, vyskytují se však naštěstí jen zřídka. Od Hippokratových dob panuje **obecná shoda o nepřipustnosti sexuálních vztahů mezi lékaři a jejich pacienty**.

Výskyt intimních kontaktů mezi lékaři a pacienty je obecně podceňován. Jen malé procento lékařů (a lékařek) je ochotno nějaký takový vztah připustit. Většina lékařů, kteří připustí sexuální kontakty s pacientem tvrdí, že šlo o ojedinělou událost, která neměla delší trvání. Pro některé lékaře je sex s pacienty **zneužíváním autority** a určité moci nad pacientem. Jindy je **zneužívána vděčnost** pacienta či pacientky. Většinu takových přestupků páchají lékaři mužského pohlaví na pacientkách. Ohroženější jsou pacientky mladé. Vztahy mezi lékařkami a pacienty nejsou neznámé. Je jich však podstatně méně, než těch prvně vzpomenutých. Nemívají také onen abusivní charakter.

Ti lékaři, kteří se do intimních vztahů s pacientem pustili opakovaně, mají tendenci jejich následky **bagatelizovat**. Někteří tvrdí, že tak pacientce prospívají. Naprostá většina výzkumů však prokazuje jednoznačnou škodlivost intimních kontaktů lékaře s pacientem.

Lékař by si měl uvědomit, že i **nesexuální doteky** musí ke svým pacientům a pacientkám adresovat opatrně. Ne vždy je tak zcela snadné odlišit sexuální a nesexuální doteky, zejména při palpačním vyšetření pohlavních orgánů a jejich okolí. Nikdy není možné zcela vyloučit vztah romantické zamilovanosti mezi lékařem a pacientem. V takovém případě by mělo být pravidlem okamžité ukončení terapeutického vztahu. Avšak i při dodržení této podmínky může být sexuální kontakt neetický. Zejména tehdy, jestliže takový vztah vznikl zneužitím role lékaře.

Velmi důležitou oblastí těchto jevů je jejich **prevence**. Je třeba o možnosti podobných vztahů vědět. Lékaři si mají fixovat přesvědčení o nezbytnosti, požádat o supervizi zkušenějšího lékaře, ocitnou-li se ve stavu emoční závislosti na svých pacientech či pacientkách. Zneužívání pacienti a pacientky se většinou zdráhají své svůdce oznámit a podílet se na jejich potrestání.

Existuje samozřejmě také velice málo frekventovaný problém sexuálního **obtěžování zdravotnického personálu ze strany pacientů**. Více než polovina klinicky praktikujících studentek medicíny a většina zdravotních sester se stane alespoň někdy objektem podobných aktivit.

Odkazy

Reference

Autor: **doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc.** (*přednosta Sexuologického ústavu 1. LF a VFN (<http://sex.lf1.cuni.cz/>)*)

Související články

- Parafilie
- Homosexualita
- Právní aspekty vztahu lékaře a pacienta